Svar på skriftligt spörsmål SSS 704/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om sjukdomar som orsakats av inneluften

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 704/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Sheikki Laakso /saf:

> Vilka åtgärder ämnar den behöriga ministern vidta för att effektivisera behandlingen av sjukdomar som orsakats av inneluften och lindra den sociala och ekonomiska nöden hos dem som lider av dem samt för att avlägsna stigma som de är förknippade med?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Social- och hälsovårdsministeriet har länge arbetat för att förebygga problem som beror på inomhusluften och hjälpa dem som lider av problemen. Sedan 2018 har statsrådet genomfört programmet Sunda lokaler 2028, vars huvudsakliga mål är att sanera offentliga byggnader och effektivisera vården av personer med symtom som orsakats av inomhusluft och deras rehabilitering. Programmet grundar sig på statsrådets principbeslut av den 5 mars 2018. Detta program har genomförts inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde i huvudsak genom det nationella programmet för inomhusluft och hälsa som koordineras av Institutet för hälsa och välfärd. I programmen har man vidtagit ett stort antal åtgärder för att förebygga inomhusluftsituationer, hjälpa dem som lider på grund av dem och sprida tillförlitlig forskningsinformation om inomhusluften. I det nationella programmet för inomhusluft och hälsa har man bland annat utarbetat anvisningar för hälso- och sjukvården, utbildningsmaterial och ordnat utbildning om inomhusluft och hälsa samt om patienternas vård och stöd. Programperioden är nu halvvägs och nästa regering beslutar om i vilken omfattning dessa program ska ha i fortsättningen.

I budgeten för 2022 anvisade riksdagen ett anslag på 300 000 euro för social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel för uppdatering av rekommendationen om symtom kopplade till inomhusluften och diagnostisering, vård och rehabilitering. Ministeriet har utsett en arbetsgrupp för att utarbeta denna rekommendation. Arbetsgruppen inledde sin verksamhet den 1 oktober 2022 och rekommendationen blir klar före utgången av 2023.

Problem med inomhusluften kan vara förknippade med många slags problem som förutom hälsan även kan påverka arbets- och funktionsförmågan eller utkomsten. Regeringen har inlett en reform av den sociala tryggheten som bereds i den parlamentariska kommittén för social trygghet. I re-

formen utvecklas utkomstskyddet för personer som av olika orsaker upplever problem med arbets- och funktionsförmågan. Kommittén har i sitt arbete behandlat förmåner som anknyter till arbetsförmåga och arbetsoförmåga och en bättre samordning av tjänsterna med förmånerna. Kommitténs mellanrapport med förslag har nyligen antagits. Arbetet med att förnya den sociala tryggheten fortsätter under nästa riksdagsperiod.

Rehabiliteringen har förnyats utifrån rehabiliteringskommitténs förslag. I slutet av 2022 publicerades en handbok för hänvisande till medicinsk rehabilitering, vars syfte är att effektivisera enhetlig praxis inom hänvisande till rehabilitering och rehabiliteringstjänster. Rehabiliteringsvägarna utvecklas i välfärdsområdena. Rehabiliteringsbehovet hos personer med sjukdagpenning bedöms tidigare och återgången till arbetet stöds. Tjänsterna för partiellt arbetsföra personers arbetsförmåga vid social- och hälsocentralerna har utvecklats inom programmet för arbetsförmåga. I det nationella programmet för inomhusluft och hälsa utarbetades 2021 en modell för stöd för arbetsförmågan uttryckligen för inomhusluftsituationer. Syftet med modellen är att stödja arbetsförmågan hos dem som använder lokalerna, förebygga nedsatt arbetsförmåga och göra det möjligt för arbetstagarna att fortsätta arbeta.

Det är viktigt att avlägsna stigma som är förknippad med inomhusluftsfrågor och då är det viktigt med en kommunikation som grundar sig på tillförlitlig forskningsinformation. För att avlägsna stigma har man i ovan nämnda program producerat och förmedlat tillförlitlig information om inomhusluftsfrågor och deras betydelse för människors hälsa.

Helsingfors 10.2.2023

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru